REVUE FRANÇAISE D'ESPERANTO

PUBLICATION MENSUELLE

Septembre-Octobre 1960
28e Année
— N° 193 —

FRANCA ESPERANTISTO

34, Rue de Chabrol, Paris Xe — Métro : Gare de l'Est ou Poissonnière — Tél. : PRO. 55-03.

Kliŝo « Les Dépêches », Dijon.

LA ESPERANTISTAJ GEDIĴONANOJ BONVENIGAS...

(vidu p. 112)

FRANCA ESPERANTISTO
REVUE FRANÇAISE D'ESPERANTO

Secrétariat :

Mlle Y. PAULIER. - Le Secrétariat est ouvert tous les jours de 9 h. à 12 h. et de 14 à 18 h. (sauf dimanches et mardis). Pour toute réponse, joindre une enveloppe timbrée à votre adresse. - **Pour tout envoi d'argent, précisez soigneusement la destination des sommes envoyées sur le talon du mandat.**

Rédaction :

M. Jean THIERRY, UEF, 34, rue de Chabrol, PARIS Xe. Tél. : PRO. 55-03.

Tous les articles et communiqués ne peuvent être insérés qu'aux conditions suivantes : **être toujours dactylographiés** sur un seul côté de la feuille, avec une marge pour faciliter la lecture et la correction **(un double interligne).** Tous les articles **ne se conformant pas à ces conditions seront refusés par la rédaction.**

Prière d'envoyer des clichés, et non de simples photos.

Pour toute demande de renseignements, prière de joindre **une enveloppe timbrée avec l'adresse.**

U.E.F. COTISATIONS

Les versements sont à effectuer au trésorier fédéral ou, à défaut, à l'U.E.F. Paris C.C.P. 855-35 Paris.

	NF
MEMBRE APPROBATEUR	1,50
MEMBRE ACTIF	3,50
MEMBRE ACTIF (avec abonnement à la « RF d'E »)	10
MEMBRE JUNIOR : moins de 21 ans* (TEJO) et **étudiants****	6
MEMBRE BIENFAITEUR UEF (avec abonnement à la « RF d'E »).	20
MEMBRE A VIE UEF (avec abonnement à la « RF d'E »)	300
Abonnement seul à la REVUE FRANÇAISE D'ESPERANTO	7
Pour l'étranger — Por eksterlandaj abonantoj	8
SUPPLEMENT POUR **UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO**	
MEMBRO JARLIBRO (reçoit l'Annuaire d'UEA)	10
MEMBRO ABONANTO (reçoit « Esperanto » et Annuaire)	20
(La kotizoj de junuloj ĝis 21 jaroj* estas respektive **5 NF** kaj **10 NF** ; nun JMJ kaj JMA estas aŭtomate TEJO-anoj ; la pliaĝaj studentoj pagas **plenan** kotizon).	
MEMBRO SUBTENANTO	30
SIMPLA ABONO AL « ESPERANTO »	15,50

Les versements concernant le Groupe des Educateurs Espérantistes sont à faire à G.E.E., 6, Rue de la Paix, Baugé (M.-et-L.) C.C.P. Nantes 1501-41. Membre simple : 800 F ; de soutien : 1.000 F ; bienfaiteur : 1.200 F (8, 10 et 12 NF).

* Indiquer la date de naissance ; ** indiquer la Faculté.

AU TRAVAIL !

Les espérantistes ont bien profité des vacances. Ils se sont reposés tout en travaillant dans les Congrès, dans les écoles d'Eté, et au château de Grésillon.

Mais une importante mission les attend. De leurs initiatives, de leur action peut dépendre le *pas* qui sera décisif pour l'Espéranto.

La campagne pour l'enseignement de l'Espéranto dans les écoles vient d'être lancée par l'U.E.A. et dans chaque pays le maximum d'efforts va être fait pour que ce projet devienne une réalité.

Déjà en France la Commission Scolaire, commuune à l'U.E.F. et au G.E.E. a établi son plan d'action. Nous ne tarderons pas à en connaître les premiers résultats.

Aussi nous conformerons-nous au vœu de la Commission dans l'indispensable discipline que nous devons observer si nous voulons que notre mouvement soit pris au sérieux.

Dès le début de cette année scolaire les groupes feront le maximum d'efforts pour diffuser une information intelligente, car le public n'est pas assez informé et se désintéresse de ce qu'il connaît mal ou ne connaît pas du tout.

A ce propos, les causeries données dans les établissements scolaires par notre Secrétaire Général André RIBOT, constituent un excellent moyen d'information pour les professeurs, les élèves et les parents d'élèves.

Les groupes ne négligeront pas non plus les articles de presse, les communiqués à la radio, les expositions et les conférences.

Partout où il y a des espérantistes *capables,* des cours doivent s'ouvrir ; pour établissements d'Etat la Commission Scolaire met au point une réglementation dont elle fera connaître bientôt les détails.

Nous serons toujours heureux de recevoir à notre Centre National, 34, rue de Chabrol à Paris-Xe, les résultats de vos efforts.

R. LLECH-WALTER,
Président de l'U.E.F.

LA 45-a UNIVERSALA KONGRESO

El mia notlibro...

Ĉiu esperantisto, konscia pri la vera valoro de la Lingvo Internacia, estas ja abonanto de almenaŭ **« Internacia Esperanto-Revuo »**, kiu oficiala organo de UEA, tre detale raportas pri la diversaj kunvenoj de la Universala Kongreso. Ne povas esti la celo de landa revuo ripeti la samajn raportojn, kiujn oni povas konsulti en multaj internaciaj revuoj...

Kongresejo. — Ĝi estis komforta kaj agrabla domego, celtaŭge ekipita je ĉiaj modernaj rimedoj : ni povu trovi en ĉiu kongresurbo ejon same bone lokitan kaj aranĝitan !...

Teatra Vespero. — Ĝi estis verdire la plej bona, kiun mi ĉeestis ĝis nun. Trafa teksto por la sceno ! Mladen Šerment sukcese prezentis detale komponitan personon. Ankaŭ Eta Bortolazzi, kiel filino de Riccardo. Jana Ravŝelj kaj Bozena Zinko multe promesas, sed la ludmaniero de Emil Glad meritis esti iom pli sobra. Generale mankis nur iom da historia koloro, sed feliĉe la programo indikis, ke « oni prezentas la scenon en Hago, en la hejmo de sinjoro Filiberto ». Ĉi-jare la « Internacia Arta Teatro » konsistis nur el jugoslavoj ? Eble en tio ĉi kuŝas la kaŭzo de ia impreso certagrade unuformiga... Sed restas la memorajo de bona vespero : gratulon al S-ro S. Flego.

Akademio. — Grava debato pri ITA kaj ATA, bedaŭrinde enkondukita kun certa partieco de la prezidanto. Du tezoj kontraŭstaras unu la alian : unu ĉampiono por ĉiu el ili povis sufiĉi por eviti ripeton de argumentoj ; inter tiuj ĉi la supozita nacilingva influo estas verfakte ambaŭtranĉa armilo, des pli ke verdire temas pri analizo de la uzado en la « Fundamento » ! Cetere tian problemon ne povas solvi publika kunsido, sed iam baldaŭ DEVOS la Akademia respondeco...

(J. T.)

LA INFANKONGRESETO EN BRUXELLES.

Sabaton, la 30-an de julio, ni alvenis en Waterloo, 15 km for de Bruxelles. La prezidanto de la infankongreseto disdonis al ni blankajn ĉapojn kaj longe parolis al ni.

Dimanĉon ni vizitis Bruxelles : la Grandan Placon kun la birdfoiro. Manneken-pis kaj l' Atomium.

Lundon ni promenis tra la arbaro, kantis kaj ludis kaj komencis prepari la feston, kiun ni prezentis merkredon al la plenkreskuloj. Tiuj ĉi venis per 7 aŭtobusoj, kaj aplaŭdis la polajn dancojn, la teatrajeton kaj la kantojn.

Jaŭdo estis la tuttaga ekskurso : ni veturis al Bruges, bela urbo kun pentrindaj kanaloj, poste al Knoke, ĉe la bordo de la Norda Maro.

Vendredon ni vidis tre amuzan pupteatron kaj ni organizis loterion, sed ni ne havis la bonan bileton.

Sabaton venis la fino de la kongreseto de 1960, kiu estis tre bona kaj agrabla.

Bonnet Sylvie, 12-jara knabino, kaj Caron Josette, 11-jara.

Les Andelys (Eure).

POUR LA CAMPAGNE SCOLAIRE

La Commission Scolaire a eu le plaisir d'accueillir parmi ses collaborateurs, M. CLOPEAU, Professeur de Mathématiques dans un des lycées de la région parisienne, nommé par le G.E.E. Nous lui souhaitons la plus cordiale bienvenue et le remercions des démarches déjà effectuées par ses soins ; bientôt peut-être, nous pourrons annoncer un premier succès.

La réunion spécialement consacrée à la Campagne Scolaire Mondiale au Congrès de Bruxelles a montré que des espoirs de succès au moins partiels, se précisent dans certains pays, tels que la Pologne, la Yougoslavie, le Danemark, la Suède, etc. En France, si les vacances ne constituent pas une période favorable à une action efficace, elles permettent tout de même à ceux qui ont pris la responsabilité d'entreprendre des démarches auprès des Autorités officielles de mettre au point le plan d'action qui, au cours du premier trimestre scolaire, se réalisera dans la mesure des possibilités.

A ce sujet, nous rappelons à nos lecteurs et amis qu'au Congrès de Montélimar, l'Assemblée Générale de l'UEF s'est prononcée pour la suspension des démarches personnelles et souvent inopportunes que certains membres prennent sur eux d'entreprendre auprès du Ministère de l'Education Nationale et qui provoquent plus de désordre qu'elles n'amènent de résultats. A ces membres, dont nous ne sous-estimons pas le dévouement, nous demandons encore une fois de ne pas gêner notre action !

Par contre, nous avons besoin du concours de tous, pour répandre largement dans leur milieu professionnel, dans la presse locale et régionale et parmi les Autorités scolaires et civiles de leur département, la vérité sur l'espéranto, ainsi que la position des Espérantistes français sur le problème de l'introduction de la Langue Internationale dans les écoles. Les deux tracts de quatre pages, édités à cet effet par les Editions Françaises d'Espéranto, doivent être largement répandus ; pour cette besogne, le concours des groupes et, à défaut, des isolés, nous est obsolument indispensable. Nous rappelons les deux titres disponibles :

L'espéranto et la culture, par Mlle Dedieu.

L'espéranto dans l'enseignement, par A. Ribot.

La reproduction totale ou partielle de ce dernier tract dans la presse est autorisée.

Expérience N° 2 : Dans une école primaire publique de filles, un cours élémentaire d'espéranto s'est ouvert, l'an dernier, avec les autorisations officielles ; il est fait à titre bénévole par un instituteur public, le jeudi après-midi, dans le cadre du patronage ; 30 élèves l'ont suivi au début ; une vingtaine ont persévéré jusqu'à la fin. Le matériel et les fournitures sont offerts par le groupe espérantiste local et la coopérative de l'école.

Cette expérience, qui a donné satisfaction aux organisateurs, va être reprise et étendue à d'autres écoles, au cours de la nouvelle année scolaire.

Dans notre prochaine rubrique, nous espérons pouvoir publier les dispositions ministérielles en vertu desquelles des cours facultatifs et gratuits d'espéranto peuvent être organisés dans certains établissements.

A. RIBOT.

Sonbendo : Kiu registris la elsendon de Radio-Marseille, rilate Zamenhof-vivon, bonvolu skribi al S-ro LENTAIGNE, 3, avenue de la Gaillarde, à *Montpellier* (Hérault).

" VIVO DE LA GRUPOJ KAJ FEDERACIOJ "

La Redakcio akceptas nur tajpitajn tekstojn en korekta Esperanto. Ni povas aperigi nur kliŝojn, sed NE simplajn fotojn.

DIJON.

La 29-an de julio, la U.E.A.-Delegito, la Prezidanto de la Burgonja Federacio kaj kelkaj membroj akceptis 50 esperantistajn italojn, alvenintajn per aŭtobuso.

Trapasante la urbon, ili haltis dum preskaŭ du horoj, kaj dank'al nia komuna lingvo ĝuis la belecojn de la ĉefurbo de l'burgundaj dukoj.

Dankinte la diĵonajn gesamideanojn, ili forveturis al Bruselo, por partopreni la Universalan Kongreson, la celon de ilia vojaĝo.

La foto kun celtrafa artikolo aperis sur loka ĵurnalo.

SAINT-AVOLD (Moselle).

La 17-an de marto okazis japana kunveno kun granda sukceso. F-ino Joŝiko Kaĵino prezentis japanajn kutimojn kaj skribsignojn, kun kolorbildoj kaj kun sonbendoj pri japana muziko. Ĉe la paŭzo ŝi disdonis aŭtografojn, kaj oni enskribis por eventuala esperanto-kurso; post la paŭzo estis prezentita « Vivo de O'HARU », ŝatata japana filmo de KENJI MIZOGUŜI.

Antaŭ la vesper-kunveno aperis pluraj artikoloj en pluraj gazetoj : « Le Lorrain, France Journal, Le Républicain Lorrain » (ĉi-lasta kun foto kaj intervjuo de F-ino J. K.); post la vespero aperis ankaŭ artikoloj kun fotoj pri la kunveno. La ĉeestantoj estis proksimume 350.

Kliŝo « Républicain Lorrain ».

FEDERACIO DE CENTRA MONTARO.

Kongreso en Vichy, la 15. majo 60

La ĉi-jara kongreso de Centra Montaro malfermiĝis en la urbdoma ĉambro de Vichy antaŭ 150 personoj.

Post bonvenigaj paroloj de S-ro Chagnoux, prezidanto de la Federacio, kaj de S-ro Benoit, prezidanto de la grupo en Vichy, S-ro Vidal prezentis la aktivaĵojn de la pasinta jaro. La ĉi-jaran agadon karakterizas grava amplekseco de la kursoj dank'al la agemo kaj gratulinda varbado de S-ro Blanc el Sancoins; la sukcesoj kaj la plimultiĝo de tiuj kursoj kondukis al voĉdono de rezolucio kiun oni povis legi en la lastaperinta numero de la revuo.

Federacia estraro :

S-ro Chagnoux, Prezidanto; S-ro Gonon, Honora Prezidanto; S-ro Beau, Vic-Prezidanto; S-ro Vidal, Sekretario kaj Kasisto. Membroj : S-ro Baudat (Moulins), F-ino Andrivon (Montluçon), S-ro Meynot (Montluçon), S-roj Pruvost kaj Courtinat (Vichy), S-roj Dessapt kaj Mayet (Thiers), Giton (Vierzon), Carré (Bourges), F-ino Gateau (Seminario Bourges), S-ro Blanc (Sancoins), S-ro Tournecuillert (Nevers), S-ro Renon (Commentry), S-ro Walewski (St-Eloy), S-ino Chaumereuil (Cosnes-sur-Loire), S-roj Berthon kaj Martin.

Post la honorvino donacita de la urbestraro de Vichy, bankedo okazis en la hotelo Monaco : S-roj Chagnoux kaj Benoit faris paroladojn por danki la organizantojn de tiu ĉi grava kongreso, kaj la honorinvititojn, S-rojn reprezentantojn de « Rotary », « Lyon-Club », « Soroptimist » kaj « Unesco ».

Posttagmeze S-ro Lacour prezentis sian filmon pri Varsovio; kaj S-ro Massard, delegito de Unesko, eldiris bondezirojn al nia organizo kaj disdonis broŝurojn, memorigante al ni, ke Unesko enskribis D-ron Zamenhof sur la liston de la gravaj bonfarintoj al la homaro.

La grupo Konkordo akceptis organizi la federacian kongreson en 1961.

SANCOINS « Pollando 59 ».

Nian dokumentan spektaklon (kolorbildoj kun komentoj en lingvoj franca kaj esperanta samtempa aŭdiĝo de polaj popolkantoj) ni prezentis ĝis nun en 12 lokoj de nia regiono (Cher, Nièvre, Clermont-Ferrand). Entute 1.500 spektantoj : inter ili 5 distriktaj lernejinspektoroj, 1 seminaria direktorino, dekoj da

instruistoj, multaj gejunuloj el mezlernejoj, gimnazioj kaj seminario; en Clermont, 2 universitataj profesoroj kaj 2 delegitoj de « UNESCO ». Plensukceson de niaj vesperoj ni plej ofte ŝuldis al tre aktiva kunlaborado de diversaj grupoj, kiuj lerte anoncis la spektaklon per afiŝoj, gazetartikoloj kaj flugfolioj (Nevers, Vierzon, Cosne, Sancoins) eĉ per la radio (Clermont). Helpis ankaŭ lernejestroj kaj instruistoj (Bourges, Dun, St-Amand, Charenton).

CHAMPAGNOLE (Jura).

Dank' al la agemo de S-roj Gabriel Gensse kaj Louis Perrolet nova grupo fondiĝis en lasta januaro: okaze de la ĝemeliĝo de la urbo kun la angla Dukinfield ĝi interŝanĝis la jenajn leterojn:

LA FRANCAJ ESPERANTISTOJ
AL SIAJ ANGLAJ AMIKOJ

Karaj Samideanoj,

Kun granda plezuro ni profitas la vojaĝon en Anglujon de nia Urbestro por sendi al vi plej korajn salutojn de nia esperantista grupo, same kiel al la tuta popolo.

Tre feliĉaj pro la ĝemeliĝo de niaj urboj ni petas vin trovi ĉi tie la ĝojon kaj la esperon, kiujn ni sentas pri la ebleco havi ĉe vi niajn unuajn esperantistajn ge-korespondantojn.

Efektive nia grupo naskiĝis en la jaro 1960, sed malgraŭ ke ni estas novaj esperantistoj, ni estas plenkore kun la zamenhofa idealo pri la internaciaj rilatoj kaj frataj amikecoj inter la popoloj.

Bonan manpremon, karaj samideanoj, kaj bonvolu prezenti al ĉiuj la respektajn sentojn de la:

ESPERANTISTA GRUPO DE CHAMPAGNOLE.

LANCASHIRE EDUCATION COMMITTEE
EGERTON PARK COUNTY
SECONDARY SCHOOL
DENTON-MANCHESTER

Norman WILLIAMS, M.A., B. Sc., D.B.E.A.
Headmaster

Tre karaj samideanoj,

La ricevo de via afabla letero donis al mi multe da ĝuo. La Urbestro de Dukinfield ricevis ĝin de via Urbestro kaj transdonis ĝin al mi, lernejestro de proksima urbo, Denton.

Mi bedaŭras, ke ĉe Dukinfield ankoraŭ ne estas esperanta grupo, sed mi promesis helpi iujn ajn, kiuj deziras lerni nian lingvon, kaj mi esperas, ke pere de via helpo kaj instigo kelkaj komencos lerni.

Sed ĝis tiam mi ĝojas esti la interkontaktilo! Mia lernejo estas tre granda kaj nova. Ĝi enhavas ĉirkaŭ 800 ge-lernantojn inter la aĝoj de 11 kaj 16, kaj preskaŭ 250 lernas esperanton. Mi ankaŭ estas membro de la Rotaria Klubo kaj lastjare mi estis ties prezidanto. Mi konas rotarianon, kiu estas urbkonsilanto de Dukinfield, kaj estis li kiu petis mian helpon.

Mia urbo ĝemeliĝis kun Villefranche-de-Rouergue sed ĝis nun mi ne sukcesis kontakti esperantiston, kiu loĝas en tiu urbo. Mi ankoraŭ esperas tion fari. Ĉar mi bone konas rotario-esperantiston en Moulins, verŝajne mi organizos karavanon por viziti kaj Moulins kaj Villefranche dum Pentekosto 1961 kaj eble mi povos tiam viziti vian urbeton.

Mi ĉiam estos je via servo pri la ĝemeliĝo inter via urbo kaj Dukinfield. Neniam forgesu peti mian helpon.

Koraj salutojn, bondezirojn kaj gratulojn,

Norman WILLIAMS,
U.E.A. Delegito (Rotario).

La Red. — Kun plezuro ni mencias ĉi tiun leter-interŝanĝon, kiu bonege montras per si mem, kion la grupoj povas fari okaze de eventualaj ĝemeliĝoj. Tio ĉi kaŭzis plurajn artikolojn kun fotoj en la loka gazetaro, kaj decidon de la urb-konsilio por subvencio al la loka grupo. Kun koraj gratuloj kaj bondeziroj al la esperantistoj de Champagnole kaj Denton.

DOMFRONT. Internacia distro-semajno.

La Esperanto-Grupo en Domfront planas la aranĝon de « Internacia Distro-Semajno », okazonta tuj post la UK 1961. Nia celo: konatigi al la eksterlandaj geamikoj la vivon en nia regiono, per vizito de fabrikoj, « pilot-farmoj », malnovaj kasteloj; okazos kulturaj prelegoj kaj kunvenoj inter samfakuloj. La nuna alvoko celas la francajn gesamideanojn: ili rendevuu en Domfront kun siaj korespondantoj.

Provizora programo kaj informoj riceveblaj, kontraŭ reafranko, ĉe: S-ro G. VERON, pl. Petite-Bruyère, *Domfront* (Orne).

LIONA ESPERANTISTA SOCIETO.

24 membroj de nia grupo (inter ili F-ino Guthmuller, la gajnintino de la vojaĝo al la Kongreso, rekompenco de nia kurso) ĉeestis la Universalan Kongreson de Bruselo. Ĉar la du urboj Frankfurt kaj Lyon baldaŭ oficiale ĝemeliĝos, la kongresanoj de tiuj ĉi urboj amike kunvenis en Bruselo, kiel komencaĵo de la evento. Kune ili skribis rezolucion, kiu estos solene prezentita al la urbestraro de la 2 urboj. En tiu ĉi rezolucio oni povas legi: « ... La Esperantistaj Societoj de Frankfurt kaj Lyon estas je la dispono de la urbestraro de la koncernaj urboj por alporti al ili sian plej grandan helpon en la intencon faciligi ĉiumaniere la efikojn de la ĝemeliĝo... ». La ĉeestantoj decidis porti la rezolucion al sia respektiva registaro je la sama momento kaj, en tiu ĉi okazo, peti la gazetaron recenzi pri la evento. Plie, ili esprimis la deziron kaj la intencon, ke multnombraj amikaj rilatoj interligiĝu inter Frankfurt kaj Lyon pere de Esperanto.

Post la Kongreso de Bruselo, la 12-an de aŭgusto, la Lyonanoj havis la plezuron akcepti 42 Torinanojn, revenantajn el Bruselo post bela vojaĝo. La karavano nur trapasis la urbon, sed la Esperantistoj de Lyon povis saluti ĝin kaj iom konduki ĝin dum mallonga vizito de la urbo. La tri ĉefaj ĵurnaloj de Lyon favore raportis pri tiu ĉi okazintaĵo.

Maine-et-Loire.

INAŬGURO DE AVENUO « ESPERANTO » EN MONTREUIL-BELFROY

La urbestro de Montreuil-Belfroy, industria urbeto apud Angers, sekve de sugesto de la esperantista grupo de tiu ĉi urbo, akceptis nomi straton en tute nova kvartalo : « Espéranto ».

La oficiala inaŭguro okazis, en simpatia atmosfero, la dimanĉon 21-an de aŭgusto ; ĉeestis geesperantistoj de Angers, Tours, Le Mans, Nantes kaj fakte de tuta Francujo, ĉar la tiutempaj loĝantoj de la kulturdomo « Grésillon » alvenis amase !

La rubandoj trikolora kaj verda estis tranĉitaj kun bonegaj paroladetoj de S-ino Cheverry, prezidantino de la esperantista grupo de Angers, kaj de S-ro Henri David, urbestro, kun la kanto de « La Espero ».

Poste, okazis honora vintrinkado en la urbdomo, super kies pordego flirtis la esperanta flago. Denove, la urbestro kaj pluraj esperantistoj, inter ili aŭstra samideanino, S-ro Micard, kaj S-ro Bourdelon, prezidanto de la grupo de Marseille, paroladis.

Regiona gazetaro raportis kaj la regiona radio-stacio de Rennes estis anoncinta la inaŭguron.

Estas notinde, ke jam en la departemento ekzistis du stratoj Zamenhof : en Angers kaj Baugé. Ĉu nacia rekordo ?

***

La esperantista grupo de Angers ricevis permeson almeti tabuleton kun verda stelo, la vorto « esperanto » kaj adreso de loka U.E.A. delegito, sur la urba tenduma kampo.

Ĉu la aliaj esperantaj grupoj ne povus same agi pri maksimumo de tendumejoj ? La informa efiko estus certe bona.

***

La departementaj eldonoj de la ĵurnaloj « Courrier de l'Ouest » kaj « Nouvelle République » aperigis en aŭgusto raportojn (kun fotoj) pri la vivo en la esperanta kulturdomo de kastelo « Grésillon ».

NORD-FRANCA FEDERACIO. — Bourbourg.

La klubo lasttempe vizitis la vizonan bredejon de ges-roj SKOLE en Bremes-les-Ardres (Pas-de-Calais).

Dudek-ses personoj ricevis tie tre detalajn informojn kaj plezure subskribis la oran libron de siaj afablaj danaj gastigantoj.

Pluraj tagojn poste, du instruistoj el Germanujo partoprenis la grupan vivon. S-ro Müller, UEA-delegito en HANNOVER, prezentis belegajn lumbildojn pri Danujo kaj Norda Germanujo. Krome, S-ro R. Pfütze, el UETERSEN, venis al Bourbourg kun dek-kvin gimnazioj por ordigi tombojn de soldatoj. Samokaze, S-ro Pfütze rakontis al siaj francaj geamikoj pri restadoj en Japanujo, Brazilo kaj Ĉilio.

Tiuj ĉi renkontiĝoj kun ekterlandanoj havis bonan influon sur la regionan esperantistan agadon.

Dum septembro la Bourbourg'anoj vojaĝis el Nederlando kaj vizitis en Hago la klubon « MARA STELO ».

Regiona renkontiĝo okazos en Caudry.

En la kadro de la Centjara dat-reveno de D-ro ZAMENHOF la Nordfranca Federacio organizos regionan kongreson en Caudry (Nord), dimanĉe la 16-an de oktobro. La geesperantistoj estas kore invititaj ĉeesti la renkontiĝon, kiu okazos sur la honora prezido de la urbestro.

La komitato preparis la sekvantan programon :

- 9 h. 45. Malfermo de la labor-kunsido en la urba fest-salono.
- 11 h. 00. Akcepto de la urbestro kaj de la oficialuloj.
- 11 h. 30. Esperantlingvaj kantoj de la lernejaj infanoj.
- 12 h. 30. Loterio.
- 13 h. 00. Komuna tagmanĝo en la lerneja restoracio (la partoprenantoj bonvolu averti S-ron BODSON, 3, rue de Saint-Quentin, Caudry : prezo ĉirkaŭ 6 NF — speciala tarifo por infanoj).
- 14 h. 30. Vizito de puntejo kaj brodejo.

La organizantoj decidis inviti gravajn instancojn por oficialigi la restarigon de esperanto-kurso ĉe la urbaj lernejoj. Pro tio la membroj kaj ĉiuj geamikoj el la najbaraj departementoj ĉeestu multnombre !

BELA SUKCESO EN VALENCIENNES.

Danke la agemon de la loka klubo la ĝemeliĝo Valenciennes-Düren atentigis la publikon pri la Lingvo Internacia. Efektive, dum la festa semajn-fino ok geesperantistoj el la germana urbo vizitis siajn francajn amikojn kaj facile interkompreniĝis kun la grupanoj.

Post la salutparoloj de la respektivaj prezidantoj, D-ro WOELK kaj S-ro LIGOT, okazis komuna manĝado. Krome, S-ro SCHIFFER, sekretario de la germana klubo, lerte komentis lum-bildojn pri Düren.

La gastoj ankaŭ vizitis la urbodomon kaj tie renkontis neesperantistajn sam-landanojn. Tiu ĉi feliĉa koincido, ligite al la oficiala ĝemeliĝo, havis bonegan efikon.

Raportis detale pri la evento *KVIN* regionaj gazetoj : « *Croix du Nord, Voix du Nord, Nord-Matin*,

Le Courrier du Valenciennois » kaj « *Feuille d'Annonces* ».

Niajn varmajn gratulojn al niaj Nordfrancaj samideanoj.

GRAVAJ SUKCESOJ EN PERPIGNAN.

Oni scias, ke la agema ĝenerala sekretario de U.E.F., S-ro André RIBOT, prelegas dum la tuta lerneja jaro en la diversaj liceoj, kolegioj kaj lernejoj de Francujo.

Dum la jaro 1959 li prelegis en la ŝtataj lernejoj en Perpignan kaj, kiel konsekvenca konkludo, malfermiĝis du devigaj kursoj en 2 seminaroj por geinstruistoj kaj kvin nedevigaj en aliaj lernejoj; la instruantoj estas F-ino Anna VIDAL kaj S-ro René LLECH-WALTER.

Fine de junio 1960 okazis la ekzamenoj; 28 gelernantoj sukcese trapasis la « Ateston pri Lernado » kaj 22 ricevis la « lernejan ateston ».

Sed la ĉefa afero estas, ke por la lerneja jaro 1960-1961 okazos en Perpignan 4 devigaj kursoj, anstataŭ 2 ĉiusemajne, kaj 6 nedevigaj.

Kompreneble, tio ĉi estos grava kaj peza laboro por la 2 instruantoj, kaj nia samideano S-ro René LLECH-WALTER petas pardonon, se li ne povos plenumi ĉiujn laborojn sur internacia kaj nacia kampoj, dum sur la loka tereno li havas la eblecon fari ion celtrafan por nia movado.

R. G.

CREEZ DES CLUBS D'ESPÉRANTO DANS LES ÉCOLES !

Après avoir obtenu l'avis favorable du Chef d'Etablissement, le Professeur d'Espéranto aura intérêt à créer un Club.

Notre Président a fait imprimer des cartes de Club « Espéranto » tirage en vert avec petite étoile verte et les mentions « Universala Esperanto Asocio » (Rotterdam). (En konsultaj rilatoj kun Unesco), Union Française de l'Espéranto, Agréée par le Ministère de l'Education Nationale, 34, rue de Chabrol, Paris-Xe Etablissement de .... ; M .... Membre .... Année Scolaire 19... 19... ; Le Président, Le Trésorier.

Adressez les cotisations (1,50 NF par an, adhésion à U.E.F. et U.E.A. comprise) à la Fédération des Clubs d'Espéranto, 5, quai Vauban à PERPIGNAN — Chèque postal no 956-28, MONTPELLIER, et vous recevrez le nombre de cartes correspondant aux cotisations envoyées.

Si le club atteint 20 membres, il bénéficiera d'un abonnement de 5 numéros à la « Revue Française d'Espéranto » ; à 40 membres le Club recevra en plus « La Praktiko » ; pour 80 membres, en plus la revue bi-mensuelle « Heroldo de Esperanto ».

Le Club d'Espéranto qui aura présenté le plus grand nombre de candidats à l' « Atesto pri lernado » à la fin de la saison scolaire 1960-1961 recevra le bel ouvrage « Retoriko » du professeur LAPENNA, le deuxième Club classé recevra « Vivo de Zamenhof » d'Edmond PRIVAT » ; les cinq premiers Clubs classés recevront « Le Docteur Espéranto » des Editions Françaises d'Espéranto.

KIO NOVA ĈE LA RADIO ?

RADIO-ZAGREB,

ondolongo 264,7 m, Ĵaŭdo, elsendohoro : 23 laŭ la Mezeŭropa.

Programo por oktobro 1960.

la 13-an Pri la famaj jugoslaviaj komponistoj.
la 20-an Honore al la Tago de Unuiĝintaj Nacioj.
la 27-an Respondoj al korespondantoj kaj novajoj el la movado.

PAROLAS VARSOVIO...

PROGRAMO DE LA ELSENDOJ EN ESPERANTO

Radio Varsovio disaŭdigas ĉiutage de la horo 16,30 ĝis la 17,00 horo de mezeŭropa tempo duonhoran programon en esperanto sur la jenaj ondoj :

mallongaj 25,39 m (11815 kc/s)
30,69 m (9775 kc/s)
31,45 m (9540 kc/s)
31,50 m (9525 kc/s)
41,01 m (7315 kc/s)
42,11 m (7125 kc/s)
50,42 m (5950 kc/s)
kaj sur la meza 249 m (1205 kc/s).

Senpage ricevebla prospekto, eldonita en Esperanto okaze de la 15-jaro de Pola Radio.

Nia adreso :
POLA RADIO, ESPERANTAJ DISAUDIGOJ, VARSOVIO, POLLANDO.

LA « VOĈO DE AMERIKO » ELSENDOS ESPERANTO-PROGRAMOJN PRI LA USONAJ ELEKTOJ.

Okaze de la ĉi-jaraj usonaj elektoj la « Voĉo de Ameriko » disaŭdigos serion de tri 30-minutaj radio-programoj en Esperanto en la tri vendredoj antaŭ la elektotago, do la 21-an de oktobro, la 28-an de oktobro kaj la 4-an de novembro 1960. Ili konsistos el raportoj pri la elektobatalo, intervjuoj, biografiaj informoj kaj respondoj al demandoj ricevitaj el la tuta mondo. La programoj estos aŭdeblaj sur ses ondlongoj.

Por atingi diversajn partojn de la mondo, ĉiu el la tri programoj estos disaŭdigata **kvarfoje** : je la 11-a (laŭ la horsistemo de Greenwich) sur ondlongo de 41,90 metroj (7160 kilocikloj) — ĉefe por Orienta Azia —, je la 12-a sur 19,72 metroj (15210 kcs) — ĉefe por Sud-orienta Azio —, je la 22-a sur 31,20 metroj (9615 kcs) kaj 25,26 metroj (11875 kcs) — ĉefe por Eŭropo kaj la apudaj regionoj de Azio kaj Afriko —, je la 3-a kaj duono sur 19,83 metroj (15130 kcs) kaj 16,92 metroj (17735 kcs) — ĉefe por Suda, Centra kaj Norda Ameriko. La diversaj programoj ankaŭ estos aŭdeblaj en aliaj partoj de la mondo.

En ĉi tiu serio du radiosendiloj direktitaj al Suda kaj Centra Ameriko estos uzataj unuafoje por Esperanto-programoj de la Voĉo de Ameriko. Ili troviĝas en Okcidenta Usono. La aliaj radio-stacioj uzotaj por la serio troviĝas en Okinaŭa (Rjukju-Insuloj), Manila (Filipinaj Insuloj) kaj Tanger (Maroko).

Oni atentu, ke la datoj estas indikitaj laŭ la horsistemo de Greenwich. Tio signifas, ke en Eŭropo, Azio kaj Afriko la programoj estos aŭdeblaj en la nokto inter vendredo kaj sabato, en Suda, Centra kaj Norda Ameriko en la nokto inter ĵaŭdo kaj vendredo.

Raportoj pri la ricevo kaj opiniesprimoj pri la enhavo estu sendataj al D-ro W. Solzbacher, Voice of America, Rm. 2528, HEW, Washington 25, D.C., Usono.

GRAVA KOMUNIKO
DE FRANCA ESPERANTO-INSTITUTO

Pluraj demandoj pri la ekzamena programo kaj regularo montris, ke venis la tempo rememorigi kaj precizigi kelkajn punktojn; la ĉi-suba aldono celas evitigi miskomprenon pri la diploma valoro. Ĉi tiu ne havas sencon de **premio**, donacita pro akurata ĉeesto en kurso: ĝi konstatas la **nivelon** de la studo; kaj en tiu ĉi rilato la **parola** parto estas tiel **grava**, same kiel la **skriba**. Tion ĉi ne forgesu la kursgvidantoj kaj ekzamenantoj.

REMARQUES ET PRECISIONS

Le programme des examens, qui est surtout destiné aux personnes appelées à organiser des cours ou à préparer des Manuels, indique essentiellement le NIVEAU des épreuves. Ainsi, du programme du Certificat d'Etudes, par exemple, il ne faut pas conclure que les livres soient nommément l'**Ekzercaro** et l'**Universala Vortaro** (ouvrages devenus presque introuvables de nos jours) : mais, la mention de ces ouvrages signifie simplement que les épreuves sont établies, tant pour le vocabulaire que pour les questions grammaticales, dans le cadre du FUNDAMENTO.

★

A. — DIPLOMES D'ETUDES

1) Certificat d'Etudes

a) ECRIT. — La dizaine de phrases à traduire peut être dictée ou **dactylographiéo** ; elle n'est pas nécessairement tirée du Manuel dans lequel le candidat a étudié, notamment lorsque dans une session d'examens les candidats n'ont pas étudié sur le même Manuel.

L'usage **d'aucun livre** n'est autorisé.

b) ORAL. — Exemples de questions grammaticales élémentaires :

- Quelles espèces grammaticales de mots peuvent prendre l' n » accusatif ? Donnez des exemples.
- S'il y a déjà dans la phrase un autre mot de sens négatif, mettez-vous encore « ne » en Espéranto ? Traduisez : Personne ne pense. — Je n'ai jamais vu personne. — Sans l'aide de personne.
- Indiquez avec exemples et traductions les douze terminaisons caractéristiques du verbe.
- Etc..., etc...

2) Certificat d'Etudes Supérieures

PROGRAMME. — L'étude sommaire d'une œuvre de Zamenhof ou de Bein peut être remplacée par une série d'extraits de grands auteurs classiques (cf. in fine, liste d'auteurs).

b) ORAL. 1. — L'épreuve de vocabulaire consiste essen-**lographiée,** tirée d'un journal espérantiste ou bien d'une œuvre littéraire, simple d'un auteur de la liste.

Outre l'OFICIALA KLASIKA LIBRO (actuellement épuisé), est autorisé : « **Le Lexique Fondamental** » de Léger, ou tout autre ne comportant que la traduction en français des racines Espéranto à l'exclusion de tout vocabulaire Français-Espéranto.

b) ORAL. 1. — L'épreuve de vocabulaire consiste essentiellement en deux listes de mots à traduire, l'une d'Espéranto en français, l'autre de français en Espéranto. (Ces mots se trouvent dans « **Le Lexique Fondamental** » : mots officialisés seulement).

La conversation sur le vocabulaire a trait plus particulièrement à la formation des mots et des mots composés. Exemples :

— A partir de la racine « vid » formez et traduisez toutes sortes de mots et de mots composés. (Vido, vida, vidajo, vidanto, videbla, ...videjo, ...vidilo, ...vidalvide, vidangulo, vidkampo..., vidmaniero..., ekvido..., unuvide..., ktp).

— Quelle différence faites-vous entre **vidi** et **rigardi,** entre **aŭdi** et **aŭskulti,** entre **tuŝi** et **palpi**... ?

B. — DIPLOMES D'ENSEIGNEMENT

1) Certificat de capacité

PROGRAMME. — L'étude approfondie d'une œuvre classique de Zamenhof ou de Bein peut être remplacée par une série d'extraits d'auteurs étudiés parallèlement avec l'histoire de la langue et de sa littérature.

a) ECRIT. — 1. La version peut être dictée ou **dactylographiée** : elle est tirée d'une œuvre littéraire.

2. Le thème est tiré d'un ouvrage littéraire français. Est autorisé l'usage d'un DICTIONNAIRE FRANÇAIS-ESPERANTO et du PLENA VORTARO (**à l'exclusion de tout dictionnaire Espéranto-Français**). Une grande importance est attachée au style : la traduction doit être faite en bon français et en bon Espéranto.

b) ORAL. — 1. L'exposé du point de grammaire doit être celui d'une personne qui se propose d'enseigner l'Espéranto : il ne suffit pas de connaître la question, encore faut-il l'exposer **clairement.**

2. L'épreuve de vocabulaire consiste en deux listes de mots à traduire : il s'agit, exclusivement, des racines officialisées par l'Académie, dont l'initiale est imprimée en majuscule dans le PLENA VORTARO.

L'interrogation insiste plus spécialement sur la formation des mots et des mots composés.

Après avoir lu une anecdote en français, le candidat doit en raconter l'essentiel en Espéranto ; de même que pour l'épreuve de lecture (2), une très grande importance est attachée à la prononciation.

★

LISTE D'AUTEURS et D'OUVRAGES, dont la lecture est conseillée :

1°) POR LA SUPERA ATESTO : Bona Sinjorino (Orzeszko-Kabe), El dramoj (Zamenhof), El la Biblio (Zamenhof), El la Komedioj (Zamenhof), Norda Vento (Karinthy-Bodo), Orientaj Fabeloj (Hohlov), Rozino (Török-Kalocsay), La Verda Koro (Baghy).

2°) POR LA KAPABLECO : La Cikoni-kalifo (Bodo), Ezopa Saĝo (Kalocsay), Fabeloj de Andersen (Zamenhof), Karlo (Privat), Homoj kaj Rivero (J.H. Rosbach), Koko krias jam (F. Szilagyi), Rabeno de Baĥaraĥ kaj aliaj (Zamenhof), Sep Fratoj (Setälä), Sur sanga tero (Baghy), Georgo Dandin (Molière-Zamenhof), Ifigenio en Taŭrido (Gœthe-Zamenhof), La Revizoro (Gogol-Zamenhof).

N.B. Cette liste n'est pas limitative.

RECENZOJ

La redakcio recenzigas nur duope ricevitajn librojn, ĉar 1 ekzempleron ricevas la biblioteko.

KANAKO EL KANAHAM — de K.G. LINTON (Aŭstralio). Tole bindita. — Prezo : 11 NF. (+ sendkostoj). Mendebla ĉe nia libroservo. Eldonita de « The Esperanto Publishing Company ltd ».

Tiu ĉi romano komenciĝas kiel policromano :

« *Tra la malluma trankvilo de la varma tropika* « *nokto aŭdiĝis la ritma frapado de tamburo ie en* « *la foraĵo. La sono sorĉis kaj allogis.* »

Kvankam tia ĝi ne estas, oni tamen legas ĝin sammaniere, ĉar oni iom post iom atendas, ke io nova okazos.

La aŭtoro, kiel membro de la Aŭstralia aerkorpuso alvenis en Novgineon preskaŭ je la fino de la milito. Sed li alvenis tien ne tute kiel militisto :

« *Mia sperto inter la Maorioj en Novzelando naskis* « *estimon al la Polinezianoj... mi konsideris mian* « *alsendon al Novgineo, kiel unuarangan okazon por* « *renkonti la enloĝantojn... kaj esplori... kiaj homoj* « *ili estas.* »

Jen la tono laŭ kiu, tiu ĉi verko estas skribita. Kun la verkisto, ni eniras en vilaĝon iom strangan, ĉar ĝi estas videble senhoma. Sed lia sinteno aspektas tiom trankvila, ke fine li renkontas homon, kiu kontraŭ cigaredoj oferas faskon da bananoj. Tiu ĉi unua kontakto estis eble « vane, sed nesenfrukte ».

La indiĝenoj en Novgineo parolas inter si « pisinon », kiu estas intertriba lingvo melanezia de la sudafrika insularo. Laŭ la « konsilo de iu Kapitano » la aŭtoro lernas tiun lingvon; kio helpos lin multe, poste, kiam li perboate aŭ piede iros tra la ĝangalo kaj estos « Gasto de Mageu », la kanako el Kananam.

Kun tiu ĉi Kanako li ekskursos tra la ĝangalo kaj partoprenos en « Aproĉaso en Ulimal ». La sukceso tiu ĉi ĉaso permesos al Labadu edziĝi kun sia fianĉino, kies patro postulis du aprojn, kiel edziĝprezon. Ĉar oni ekscias, ke dum la milito la Japanoj, serĉante manĝaĵojn, ne nur forprenis la aprojn de Kananam sed per maŝinpafiloj efektive ekstermis la aprojn en la tuta distrikto.

Tra tiuj diversaj aventuroj al la aŭtoro ne mankas okazo konatigi la morojn de la enloĝantoj la faŭnon kaj la floraron de la lando.

Krom la plezuro, kiun oni havas, legante tiun ĉi agrablan libron, oni devas ĝin legi, ankaŭ kiel lernolibron pri geografio de por ni Eŭropanoj iom fora lando, kie blankulo iĝis amiko de nigruloj, ĉar li konsideris ilin, nur kiel homojn.

Jack A. ROUSSEAU.

TEMPESTO SUPER AKONKAGVO, de TIBOR SEKELJ. Eldonita de la Serbia Esperanto-Ligo. 14×20. 227 paĝoj. 26 fotoj. 1 mapo. Duontole bindita : 10 NF. Broŝurita sur bona papero : 8,75 NF. Havebla ĉe U.E.F. Parizo.

Honore al 100-jara datreveno de la naskiĝo de D-ro ZAMENHOF la Serbia Esperanto-Ligo eldonis la libron « Tempesto super Akonkagvo ». Tial la sportfaka libraro esperanta riĉiĝas per atentokapta rakonto pri ekspedicio al la pinto Akonkagvo, en kiu partoprenis la famekonata esploristo Tibor Sekelj.

El biografio de ĉi tiu esploristo mi eltiras la jenajn elementojn : « Tibor Sekelj faris plurajn esplorvojaĝojn al nekonataj kaj ne tre konataj regionoj de Suda kaj Meza Ameriko kaj al Azio. Pri siaj vojaĝoj kaj impresoj li verkis ĝis nun dekon da tre interesaj libroj. Lia sekvanta agadkampo estas Afriko, kaj ni esperas legi ion ankaŭ pri ĝi.

Lia plej granda sukceso en montgrimpado estis dufoja atingo de la 7035 metrojn alta pinto de Akonkagvo, plej alta montpinto de Ameriko, kiun li priskribas en ĉi tiu libro. »

Tibor Sekelj estas ankaŭ elstara esperantisto, kaj la 13-an de februaro 1944 li manifestis sian esperantistecon, kiam sur la pinto de la monto fine atingita, li ekflirtigis la triangulan verdan flageton kun verda stelo.

***

En ĉi tiu interesa rakonto la aŭtoro priskribas kun multaj detaloj la montgrimpadon al la giganta monto. Li precize klarigas la preparojn de la ekspedicio : korpa preparo, pretigo de la persona ekipaĵo, de la komuna ekipaĵo, kaj fine de la nutraĵoj. La montsportistoj plezure legos la listojn, kie troviĝas menciitaj ĉiuj necesaj objektoj inkluzive la rezervajn ŝuligilojn. Nenio estas preterlasita ! La korpa preparado postulis la konforman trejnadon, por akiri plenan fortikigon de la korpo kaj enkaŭ iun antaŭsperton pri la agadkampo : gradaj marŝoj kaj grimpadoj. La legantoj komprenos la intensecon de tiuj antaŭgardaj klopodoj, eksciante, ke antaŭ la atako al la ĉefpinto la ekspedicianoj grimpis al la Monto Katedralo (5500 m) kaj al la Monto Korno (5550 m).

En la ekspedicio partoprenis kelkaj viroj decidaj kaj spertaj. Du virinoj kuraĝe akompanis sian edzon. Bedaŭrinde du gegrimpistoj forpereis venkmortigitaj de la furiozaj elementoj je 150 metroj sub la avidita pinto !

El la rakonto ŝprucas grava leciono pri kuraĝo. Tago post tago la ekspedicianoj renkontis multajn malhelpojn

kaj kontraŭaĵojn tre malfacile supereblajn : malvarmego, neĝo, neĝventego, peniga spirado, dezerteco, ktp... ne parolante pri la propraj malfacilaĵoj de la grimpado mem. Jes leciono pri kuraĝo kaj ankaŭ pri solidareca spirito, bona humoro kaj samcelemo.

Per la voĉo de la aŭtoro la pluvivantoj de la ekspedicio diras : « En tiu mizerplena korpo triumfis la spirito. Ĝi celebris sian venkon super la korpo. Ĝi celebris la sukcesan integriĝon de la eta homa estaĵo en la grandiozan naturon de gigantaj montoj ». Kaj la propra penso esperantista de Tibor Sekelj konkretiĝas per liaj jenaj vortoj : « *En tiu sublima momento, inter Tero kaj Ĉielo, inter vivo kaj eterneco, kara leganto, mi pensis je vi. Miaj pensoj flugis al ĉiuj esperantistoj de la mondo. En la espero, ke de tiu anteno, alte levita super la horizonto, mia penso facile atingos ĉiun homon en la mondo kun verda stelo sur la brusto, mi hisis la verdstelan flagon per manoj tremantaj...* »

*
**

Kuraĝuloj ofte estas simplaj homoj. Tibor Sekelj certe estas tia ! Lia stilo estas klara, flua, agrabla kaj « *simpla* ». La teĥnikaj vortoj estas tre malmutaj. Mi opinias, ke eĉ novesperantisto post unujara lernado povos facile legi la rakonton.

La eldonisto realigis belan libron. La tipografiaj tipoj estas elegantaj la fotoj belaj kaj la dupaĝa mapo permesas sekvi per la penso, paŝo post paŝo, la iradon de la simpatiaj montgrimpistoj. Tiu ĉi libro estas rekomendinda.

R. LÉGER.

JUĜU MEM ! — Faktoj pri Ĉeĥoslovakio. Eld. Orbis, Prago 1960. 83 p. Havebla kontraŭ unu respondkupono ĉe Ĉeĥoslovaka Esperanto-Komitato, Blanicka 4, Praha 12.

Kiu interesiĝas pri la diversaj flankoj de la socia kaj ekonomia vivo de Ĉeĥoslovaka Respubliko, tiu trovos abundan materialon en la broŝuro « Juĝu mem », kiu pliriĉiĝas la serion de la « *Faktoj pri...* », al kiu kontribuis jam aliaj landoj (Danlando, Norvegujo, Pollando, Vjet-Namo...). Oni trovos en ĝi enhavoriĉajn ĉapitrojn pri industrio, komerco, agrokulturo, pri politika sistemo kaj socia organizo (publika sano, instruado ktp).

Densa teksto, ofte seka pro la abundo de statistikoj, sed ĉiam klara kaj instrua.

Okcidentlandanoj legos kun intereso la ĉapitrojn rilatantajn al la ŝtata buĝeto, al la agrokulturaj kooperativoj, al la rekompenco de laboro en industrio kaj en agrokulturo. Ili pripensos tiun rimarkon : « Timi debitkrizon, kiu sub la antaŭa reĝimo minacis al terkulturistoj en bonrikoltaj jaroj, tio nuntempe estus tute absurda ».

Tamen, kelkaj punktoj bezonus pliajn detalojn. Organizo de la armeo kaj de militservo (nur aludita sur p. 10) tute mankas. Oni ŝatus ankaŭ ricevi klarigojn pri la jenaj punktoj : ĉiu moderna lando enskribas en sia Konstitucio la « liberecon pri preso kaj asociiĝado » ; sed kio plej gravas, estas la leĝoj, kiuj reguligas la uzon de tiu ĉi libereco (ekzemple, en Francujo, la leĝo de 1901 pri asocioj). Estus interese ekscii, kiamaniere la ĉeĥoslovakaj civitanoj povas esprimi publike siajn opiniojn, aŭ krei novajn asociojn (krom tiuj, kvazaŭ-ŝtataj, menciitaj en la Konstitucio) ; oni ankaŭ ŝatus ekscii, ĉu ekzistas ebleco veturi eksterlanden, por laboro aŭ turismo (nur organizitaj vojaĝoj estas menciitaj p. 44) ; kaj ricevi konkretajn ekzemplojn de la « rajto pri striko » menciita sur p. 49. Fine, por ricevi bildon de la viv-nivelo, necesus aldoni al la menciitaj prezoj de kelkaj varoj kaj servoj ekzemplojn de salajroj en la diversaj profesioj (la statistika meza salajro, indikita sur p. 52, ne sufiĉas).

Tiu ĉi broŝuro — unua Esperantlingva eldonaĵo en Ĉeĥoslovakio de pluraj jaroj — devas troviĝi en la biblioteko de ĉiu loka grupo kaj lerneja rondo.

Michel DUC GONINAZ.

P.S. — Por tiuj, kiuj dezirus studi pli profunde kelkajn punktojn, ni memorigu, ke la tekstoj de « Konstitucio de Ĉeĥoslovaka Respubliko » kaj de « Lerneja Reformo en Ĉeĥoslovakio » (eldonitaj antaŭ jardeko) estas legeblaj en nia Lingvo.

Dictionnaire Pratique d'Espéranto. Eldonis SAT-Amikaro, Paris. 1959. Prezo : 12 NF.

Tiu ĉi nova, 517-paĝa vortaro aperis en la sama formato, kiel la francaj vortaroj de prof. GROSJEAN-MAUPIN. Paĝoj 1-335 : parto Franca-Esperanta ; paĝoj 339-514 : Esperanta-franca.

En sia prezento (p. V) L. BANNIER ial forgesis mencii la ekziston de « Lexique fondamental Espéranto-Français » de R. LÉGER (1957), kiu verko igas preskaŭ superflua la duan parton de l'nova vortaro.

Aldono de malofte uzataj vortoj, kiel « aneli », certe malmulte utilos al komencantoj. La aliaj ja preferos vortaron *kompletan* aŭ specialan fakterminaron. Mi ŝatus scii, en kiu Esperanta teksto troviĝas « ksilokopo » ; tiaj radikoj interesas nur specialiston aŭ estontan verkiston de kompleta vortaro aŭ eble servos por aldona listo al « Grand Dictionnaire » de prof. G. WARINGHIEN.

La kunlaborintoj : E. DAZUN, F. BARONNET, R. LEVREAUD (ĉi lasta por la parto Esperanta-franca), R. LAVAL (ĉeftradukinto de la propraj nomoj), L. BANNIER, P. LÉVY kaj A. CAUBEL certe faris amplekson laboron, sed ili ne sufiĉe esploris la antaŭajn kompilojn. La enkonduko pretendas (p. VI), ke iuj vortoj troviĝas en neniu vortaro aŭ leksikono Esperanta-franca ; tamen « aneli » troviĝas en « Plena Vortaro Esp.-Espa kaj Esp.-Franca » de E. BOIRAC (p. 21),

(tirita el « Teknika Vortaro » de Ch. VERAX); same « aptenodito » (p. 27) kaj « kuracao » (p. 178 kaj plie en « Dictionnaire Français-Espéranto » de G. CHAVET kaj G. WARNIER, p. 63).

Mankas aliaj ekzemploj de tiaj « novaĵoj »... kies veran fonton mi povus facile indiki. La nunaj vortaristoj ŝajne decidis ignori, iom tro ofte, siajn antaŭulojn. Pasis la tempo, kiam oni aperigis liston de ĉiuj *veraj* neologismoj en nia centra gazetaro; nek Akademianoj, nek privatuloj nun prizorgas tiun esencan taskon de nia leksiko-logio. En ĉi « praktika » (?) vortaro oni enmetis ial terminojn apenaŭ uzatajn, sed tie mankas esprimoj tute ordinaraj, kies traduko ĝenas la komencantojn. Vane vi serĉus la vorton « y » en la franca-Esperanta parto! La sola novaĵo efektive utila estas la traduko de propraj nomoj (vidu ĉefine), kiun prof. G. WARINGHIEN jam inaŭguris en sia « Granda Vortaro ». En ĉi lasta verko oni legas « espéranto », laŭ la ortografio de *ĉiuj* francaj vortaroj, inkluzive de Larousse kaj Robert (Nouveau Littré). Malgraŭ tio niaj « praktikuloj » obstine forgesas la supersignon, kies uzon postulas la franca ortografio por konformigi la vorton al la vera prononco en franca lingvo. Komparu: espérantiste-espéranto. Ambaŭ vortoj estas nun adoptitaj en la komuna uzo. La nomo de nia lingvo ne plu estas kuriozaĵo, kiel estis komence de nia jarcento, kiam COUTURAT kaj LEAU en sia « Historio » kursive skribis la nomojn de ĉiuj proponitaj mondlingvoj, inkluzive de *Esperanto*.

Alia manko de ĉi nova vortaro, komuna cetere je la leksikono de R. LÉGER, estas la senkritika registro de iuj radikoj el la « Plena Vortaro » (4-a eld.).

Mi opinias, ke necesus pli multe konsideri la *fonetikon* de anglaj vortoj kaj la *internaciecon*; ekz-e « skutero » ŝajnas al mi pli bona ol « skotero » (ruse : « skuter », en « Fremdvorta Vortaro », p. 646); same « raĝao », pli simila al la parenca « reĝo » kaj al rusa « radĵa ». Kiam la parola uzo plioftiĝas, kreskas la graveco de pli internacia, laŭprononca, transskribo de iuj vortoj. Jen kial estas preferinda la formo « sovjeta », trovebla en tre multaj lingvoj (*). Pluraj gazetoj, kiel ekzemple « LA PRAKTIKO », uzas tiun ĉi imitindan ortografion; vortaristoj devus ĝin registri, same kiel ili notas aliajn duoblaĵojn el la speco « anarĥio-anarkio ».

Paul CILIGA.

Suplemento.

DUBAJ FORMOJ EN « D. P. d'E. »

Afganio (« G.D. » de Prof. G. Waringhien : nur -lando).
Antilioj (en G.D.W. : Antiloj).
Argentinio (en G.D.W. : Argentino).
Bajrojto (en G.D.W. mankas Bayreuth).
Betoveno (en G.D.W. mankas Beethoven).
Beogrado (en G.D.W. : Belgrado).
Bengalio (en G.D.W. : Bengalo).
Bjelostoko (tiu ĉi estas la rusa formo; sed la urbo apartenas al Pollando, sekve Bjalistoko. Mankas en G.D.W.).
Birmio (Birmo en G.D.W. ; pli internacia estus Birmanio).
Budao (Buddo preferita en G.D.W. ; tamen aperas revuo « La Budha Lumo », sekve : Budho).
Burgonio (Burgonjo en G.D.W. ; tamen Ĉampanio!).
Ĉanelo (Maniko en G.D.W.).
Cicero (Cicerono en G.D.W., formo pli internacia).
Ĉopino (mi preferus : Ŝopeno, pro pola kaj rusa formoj).
Detrojto (akceptebla, sed mankanta en G.D.W., por Détroit).
Finlando (la loĝantoj preferas : Finn-).
Gvajanio (Gvajano en G.D.W.).
Ĝibraltaro (Gibraltaro en G.D.W. ; supersigno troas).
Ĝibutio (akceptebla, sed mankanta en G.D.W.).
Hondurio (fantaziaĵo, anst. Honduraso en G.D.W.).
Jeriko (en la Biblio kaj G.D.W. : Jeriĥo).
Judio (Judeo, internacia formo en G.D.W.).
Jakelina (anstataŭ Ĵakvino aŭ Jakobino en G.D.W.).
Karkovo (pli konforma al la originalo estus Ĥarkovo).
Kamboĝio, Kanadio, Kubio (en G.D.W. : Kamboĝo, Kanado, Kubo; kvankam ankaŭ en G.D.W. troviĝas Korsikio, mi preferus : Korsiko, -ano).
Karlomagno (pura francaĵo, mankanta en G.D.W. Plene sufiĉas Karlo la Granda).
Langvedokio (en G.D.W. : Langvedoko).
La Boétie povus resti neesperantigita je Laboecio.
Leonardo Vinĉo (da Vinĉi, laŭ la originalo).
Losanĝelo (kial ne : « La Anĝeloj » ?).
Malajio (Malaja Federacio en G.D.W.).
Mantovo (pli konforma al la originalo ol Mantuo).
Nikaragvio (en G.D.W. : Nikaragvo).
Novjorko (en Universala Vortaro, p. 5 : Nov-Jork).
Pakistan(i)o (nur Pakistano en G.D.W.).
Palestinio (en G.D.W. : Palestino).
Pamplono (ĉu plaĉos al hispanoj ? mankas en G.D.W.)
Paragvio, Urugvio (fantaziaĵoj, anst. Paragvajo, Urugvajo).
Rakela (en la Biblio kaj G.D.W. : Raĥel).
Rajmundo (en G.D.W. : Rajmondo).
Rio-Ĵanero (...de Janejro en G.D.W. ; ĉu forgesita supersigno ?). Oni atentu la originalon!
Ŝilero (en la Fundamento, parto gramatika : Ŝillero).
Tibetio (en G.D.W. : Tibeto).
Tieriko (por Thierry, mankas en G.D.W.).
Ukrajnio (en G.D.W. : Ukrajno).
Venezuelio (en G.D.W. : Venezuelo). Oni ĉiam kontrolu per la « Grand Dictionnaire ».

Plie oni tradukis la vorton « hickory » per neologismo, *karjo*. Laŭ *Enciklopedio Quillet* « hickory » estas la indiĝena nomo de « carya » (Nordamerika juglandarbo); sekve kial ne diri *hikorio*? Laŭ *Larousse du XXe siècle* « la Amerikaj karjoj liveras elastan lignon, nomatan *hikorio* ». Ni notu, ke *Petit Larousse* malhavas « usucaper », sekve estus pli oportuna nura mencio de la substantivo « usucapion » (uzukapo), almenaŭ se tiu jura termino, malofte uzata, rajtas troviĝi en vortaro « praktika »!

P. C.

(*) Zamenhof mem skribis « sovjet » (vidu « La Gimnazio », p. 60).

SENNACIECA REVUO, n° 87 kaj 88. Sesdek paĝoj, el kiuj 56 da teksto. Eldonis SAT. Prezo : po NF. 2,50 por unu numero.

Jam el la unua postmilita kajero de S.R. (1952) mi eksciis, ke ĝi celas esti « kvazaŭ almanako revuanta la eventojn de la pasinta jaro en ĉiuj fakoj de la homa aktiveco, kun tute aparta prikonsidero amema de la sociaj problemoj de nia epoko ».

La sep unuaj numeroj prezentiĝis sub la sama kovrilo (nur la koloro variis) : 80 ĝis 85 estis presitaj en Aarhus (Danlando) sur iom malbona papero ; sed ĉar en 1957 « la presisto ne alportis la necesan zorgon kaj atenton kaj kaŭzis multajn fuŝojn en prezento kaj preso », S.R. elmigris al nia lando. En 1958 ĝi estis same blukolora, kiel en 1952. Tio ĉi fermis la cirklon. Okazis transformiĝo de la prezento.

Pasintjare la kajero havis specialan aspekton pro la Zamenho-jaro. A. CAUBEL detale analizis maljuste prisilentatan aspekton de l'penso de la Majstro. Vere la Zamenhofa homaranismo meritas esti bone konata de ĉiu kultur-esperantisto. Feliĉe la duvoluma kolekto « Leteroj de Zamenhof » konigis al la publiko aron da gravaj tekstoj ankaŭ pri tiu temo (1). Por tiuj esploristoj de la lingvo, kiuj demandas sin, kial la latinaj elementoj konsistigas la plimulton de la leksiko (= vorttuto ; leksikono estas *libro*), BARTELMES respondas per elokventa kulturhistoria prelego « Latineco triumfanta ». Aktualaj problemoj ne mankas : Gvineo, sociologio, ĥemia scienco. L. LAURAT prave konstatas strukturan ŝanĝon en nia movado pro amasa alfluo de novaj anoj, salajruloj. Kaj tute certe la Lingvo Internacia progresos en ĉiuj medioj nur per kunlaborado inter ĉiuj esperantistoj. Sed ĝia plej granda malamiko estas la sektemo, paralizanta la konstruan kunagadon pro artifike nutrata « konstraŭismo ». Hereditaj antaŭjuĝoj jam devas cedi la lokon al la objektiva prijuĝo de l'nuna realo kaj al ties logikaj konsekvencoj ! Nur strukture unuiĝinta movado, kun spirito konforma al la novaj tempoj, povos atingi la finan sukceson, t-e la oficialigon kaj ĝeneralan uzon de Esperanto.

Alegoria bildo sur la kovrilpaĝo inaŭguras la lastan kajeron de S.R. La papero fariĝis preskaŭ luksa. *Valo* « senmetode babilas » pri Descartes (2). Li konstatas, ke por solvi la problemojn de l'nuna scienco, profunde transformita dum la lasta jarcento, la kartezia metodo ne plu taŭgas... sed ke je la homa skalo la « leĝoj » plene validas, ke la novaj sciencoj restas aplikeblaj en « nia » universo. Kaj nun mi forigu gravan miskomprenon. Tro ofte oni atribuis ekskluzive al Descartes unu priskribon de la strukturo, kiun devas havi internacia komunikilo. Unu paragrafo el la letero al p. Mersenne famiĝis ; nia eseisto ĝin parte tradukis. Sed li forgesis (aŭ ne sciis) la atentigon de COUTURAT, ĉar ja temas pri analizo de flugfolio de nekonata aŭtoro (STOJAN parolas pri « mondlingva projekto de monaĥo Hugo » en sia « Bibliografio », p. 32), kiun Descartes ricevis de sia amiko kaj korespondanto, kaj kiu enhavis ses tezojn. La « profetaj vortoj » fakte nur precizigas la sencon de du el tiuj tezoj, la unua kaj la kvara : « lingvo interpretebla el la vortaro ». Venis la tempo por « rehabiliti » la *veran* profeton, maljuste prisilentatan. Alia paragrafo montras, ke Descartes revis pri *filozofia* lingvo, kiu helpus la juĝon, evitigus erarojn, forigus la konfuzan signifon de la vortoj por « pli bone prijuĝi la veron de l'kozoj » (3). Havante sub la okuloj jam preparitan tezaron kaj diskutante ĝin, Descartes povis logike dedukti la skemon de lingvo regula kaj praktika, sed li kun sentebla malŝato lasas ĝin al la « esprits vulgaires ». *Valo* tute malĝuste tradukis : « mezkapablaj mensoj ». Descartes celis videble la amason malkleran pri la « vera filozofio », ĉar li deziris lingvon, kies ellerno samtempe lernigus ĝuste pensi. Kaj IDO certe ne estas tia ; mi opinias, ke ties ĉefa difekto kuŝas ne en la reformado mem (4) sed ja en eksterordinara rigideco, ŝuldata al tro striktaj, aprioraj derivreguloj, kontraŭaj al la principo de sufiĉo, t-e al la esenca leĝo pri minimuma peno (natura ŝparemo je esprimiloj). Kelkaj eminentuloj iam transiris (aŭ aliĝis) al IDO, sed ĉar tiu ĉi sistemo estis malvive naskita, ilia elekto kondukis ilin al senelirejo. Neniel timinda ŝajnas al mi, « honesta neŭtralulo » (5), unu plia aliĝo al IDO, eĉ traduko de « Candide » en tiun sistemon kaj presigo de verko analoga al « Plena Vortaro ». Fakte se Esperanto malaperus, ni estus idistoj... sed tiam la praktiko mem nepre devigus forigi la katenantajn derivregulojn ! Aliĝo de persono — kiu kaŭzis profundan dividon en nia organizita movado — al alia lingvo ol Esperanto, eble estus evitinta ĉe ni la naskiĝon de nova ismo, kiu malebligas ĝustan interpreton de l'Bulonja Deklaracio, objektivan pritakson de l'neŭtraleco kaj ĉefe komunan organizon de la movado surbaze de federaj principoj kaj de *klara distingo* inter strebo al ĝenerala enkonduko de l'Lingvo Internacia disde ties utiligo por specialaj celoj aŭ esperoj, por kiuj la esperantismo *ne* respondas. Mia « senpasia imago » certe estus preferinta vidi harmonion anstataŭ antagonismo, rezultanta el dikotomio, kiu malfortigas la por-Esperantan agadon pro manko de unueco en ĝia organizo (6).

Plej interesa artikolo en la 88-a S.R. estas studo de profesorino KORNELIA TAVERNA pri Italio (geografio, historio, organizo, ekonomio, politika kaj socia situacio), ornamita per kvar belaj fotoj. Esceptokaze la redakcio represigis artikolon el « La Suda Stelo » pri strikrajto en Jugoslavio. Min ĉarmis trafa prezento de anglaj studentaj kantoj, farita de MARJORIE BOULTON. Temo nekutima en nia gazetaro. Alilandanoj devus fari similajn analizojn, ĉiu pri siaj kantoj. Tre utilos al la legantoj de « Vojaĝo al Kazohinio » la klarigoj de ties aŭtoro. Multaj aludoj aŭ travestioj ŝajnis al mi obskuraj, foje eĉ konfuzigaj. Nun oni komprenos. Por inde fermi la kajeron, jen la « ridpunkto » de RAYMOND SCHWARTZ... same sprita kiel vortludema (nur pri Margaret malfruiĝo : ŝi ne plu solecas !).

Paul CILIGA.

P.N. — (1) La aŭtoron de tiu ĉi sintez-artikolo mi atentigas pri la sola ĝusta ortografio de « Sebert », kiu estas *sen* supersigno.

(2) En sia eseo *Valo* esperantigis 28 proprajn no-

mojn; mi neniel komprenas, kiel li skribas « Galilejo » : la « Praktika Vortaro », ĵus eldonita, enhavas ja la korektan « Galileo » — temas fakte pri la *antaŭnomo* de tiu fama sciencisto, kiun la italoj komune uzas, kaj ni rajtas ilin imiti.

(3) Kozo : objekto, en filozofia kaj abstrakta senco; vorto uzita en « Etiko » de Kropotkin, kaj tie eksplikita je p. 231. Komparu : ulo — persono; eco — kvalito; aĵo — kozo.

(4) Nur *parto*, relative malgranda, el la 1425 unuaj decidoj de l'Akademio enkondukis ŝanĝojn; post la unua mondmilito oni faris nur *du* reformetojn kaj akceptis novan regulon pri elizio de *-as*.

(5) En nia movado sed *ne* en la vivo; politiko prefere ne konfuziĝu kun esperantismo!

(6) Dikotomio : duopa disdivido.

P. C.

ĈINA ANTOLOGIO (1949-1959), 412 paĝoj, 13 bildoj, bindita, kartona kovrilo kun oraj surpresaĵoj kaj eleganta kovrilvesto. Eldonita en 1959 de la Ĉina Esperanto-Ligo. Prezo : 8 NF.

Jam duafoje aperas en Ĉinujo belega kontribuaĵo al la Esperanta biblioteko kaj al la tutmonda celebrado de la deka datreveno de la naskiĝo de D-ro Zamenhof. Antaŭ kelkaj monatoj venis al ni bele ilustrita kaj riĉenhava Katalogo de la Ĉinaj Poŝtmarkoj; hodiaŭ, la Ĉina Antologio, ankoraŭ pli bela kaj pli rimarkinda, pruvas la viglecon de la Ĉina Esperanto-Movado kaj la seriozecon de la pretigado de tiu impona laboro. Sep tradukintoj ellaboris la tekston : S-roj S. J. Zee, Pandiŝo, Censinio, Yang-Yong-sen, Laŭlum, I.Ko kaj Honfan; fine, la kvaliton de la tradukaĵoj reviziis S-roj Ĉen kaj Zee. Sekve, la stilo estas bonega, kaj tralegante tiujn zorge presitajn paĝojn, oni nepre rimarkas la okulfrapan unuecon de stilo en la elektado de la vortoj kaj de la dirmanieroj. Kiam oni pensas pri la nemezurebla distanco inter la ĉina kaj la eŭropaj lingvoj, oni ne povas ne laŭdi la plenan majstrecon de la tradukintoj pri la internacia lingvo kaj la fleksеblecon de Esperanto, por esprimi la plej delikatajn nuancojn.

Tiun ĉi Antologion prezentas al ni S-ro Maŭ Dun, Prezidanto de la Ligo de Ĉinaj Verkistoj; malgraŭ sia amplekseco, tiu ĉi libro respegulas nur etan parton de la nuntempa literatura produktado de la Nova Ĉinujo; tamen, la eldonintoj tre kontentige sukcesis pentri veran bildon de sia lando en la ĵus pasintaj dek jaroj, dum kiuj la plej vasta lando en la mondo tiel profunde aliformiĝis! Konsistigas 21 poemoj, la unuan parton, el kiuj la unuajn kar verkis la Gvidanto mem de la nuna Ĉinujo, Maŭ Ze-dong; poste, 17 noveloj kaj 3 skizoj, multe pli ampleksaj, kompletigas la grandiozan bildon de tiuj laboremaj 670 milionoj da homoj, « Speguligi plej diversajn facetojn de la grandioza ŝanĝiĝo de la socia vivo », tia estis la celo de la eldoninto; nu, tiun ĉi celon ili plene trafis!

Unu el la elstaraj trajtoj de la novĉina literaturo, kiun ekkonigas al ni la Antologio, estas ĝia popolamasa karaktero. Ĝi ne estas plu produktaĵo de kelkaj profesiaj verkistoj, sed de granda popolo, kiu prikantas siajn profundajn sentojn per nekredebla literatura amasproduktado : dum la lastaj du jaroj ekaperis ĉirkaŭ centmil noveloj, poemoj, operoj kaj teatraĵoj. Des pli valora estas do tiu Antologio, ju pli ĝi permesas al ni ekkoni la vastajn popoltavolojn de la nuntempa Ĉinujo.

La tuta Antologio estas bone presita — eĉ unu preseraron ni ne trovis — kaj la sufiĉe dikaj litertipoj ebligas facilan kaj agrablan legadon. La titoloj kaj la komencliteroj, blue presitaj, aldonas elegantan elementon al la tuta libro. Ofte aperas en la tekstoj pure ĉinaj vortoj, sed asterisko post ili avertas la leganton ke ĉe la fino de la libro pluraj paĝoj estas dediĉitaj por la klarigo de tiuj ĉi terminoj nekompreneblaj de eksterĉinlandano.

Fine de sia Antaŭparolo la Prezidanto de la Ligo de Ĉinaj Verkistoj esperigas la aperon de pluraj aliaj volumoj de la Ĉina Antologio. Ankaŭ ni esperas kaj deziras ilian aperon, ĉar la hodiaŭa efektivigaĵo estas ne nur inda monumento, aldoniita al la jam impona Esperanto-Literaturo, sed ĉefe por ĉiuj estontaj legantoj grava ponto inter Okcidento kaj Eŭropo por pli bona konatiĝo kun la ĉina popolo. Kaj ankaŭ tial ni esperas kaj atendas ilian aperon, ĉar por ni plena bildo de la multjara ĉina civiliziteco ne povas reduktiĝi je la nura pasinta jardeko.

A. RIBOT.

FALDFOLIOJ KAJ BROŜURETOJ.

En faldfolio kun aliĝilo « *Oomoto Universala Homama Asocio* », la centra oficejo de Oomoto Kabeoka, Kioto-Hu, Japanujo, rapide skizas la historion de ĉi tiu spiritualisma movado — de ĝia fondiĝo 1898 ĝis nun — kaj montras ĝiajn celojn.

Aldone la Universala Homama Asocio (U.H.A.), fondita en 1925 de la majstro de Oomoto, S-ro Onisabro Deguâ, prezentas sian statuton, en kiu oni retrovas ideojn de D-ro L.L. Zamenhof pri Homaranismo.

Tiu ĉi U.H.A. celas inter aliaj aferoj al interreligia kunlaborado, al mondfederalismo, kaj partoprenis internacian kampanjon kontraŭ atombomboj kaj por malarmado. Ni rimarkigu, ke la oficiala lingvo de Oomoto-Movado estas Esperanto.

Unuiĝo « Nederlando en la eksterlando » Keizersgracht 606, Amsterdam C, disdonas belan faldolion, kiu per zorge elektitaj fotoj montras diversajn aspektojn, industriojn, komercojn, havenojn, k.t.p. de la rimarkinda lando, pri kiu oni diris : Dio kreis la maron, la nederlandano sian landon.

Ja mapetoj montras tre klare la gigantan laboradon, pere de kiu nederlandanoj konstante pligrandigis sian landon plej paceme, batalante nur kontraŭ la maro.

Tiu ĉi fadfolio enhavas ankaŭ multajn interesajn statistikajn sciigojn pri la lando, ĝia loĝantaro, ĝiaj importo kaj eksporto, havenoj, trafikoj, ktp. — plej zorge kunmetita kaj prezentita en bona lingvo.

De *Graz, Aŭtrujo,* alvenis tre bela fadfolio kun detala plano de la urbo, kaj priskribo en kvar lingvoj... naciaj (el ili la franca). Kun tre zorge kaj arte prezentitaj kolor-fotoj ĝi invitas al Graz, en kiun bonveninta vi volos reveni : tion ĉi asertas la faldfolio. Aldonita estas folieto en Esperanto : utilaj sciigoj pri la urbo, ĝiaj muzeoj, teatroj kaj vidindaĵoj.

Same bone prezentita, sed pli granda, faldfolio pri *Stirio* (*Aŭstrujo*), havebla en la aŭstraj au fremdaj vojaĝagentejoj, aŭ en *Landesfremdenverkehrsamt für Steiermark Graz, Herrengasse* 16.

Per multaj etaj kolor-fotoj ĝi montras la allogecon de tiu ĉi parto de Aŭstrujo, kaj donas plie detalan kvazaŭ reliefan kolormapon de la regiono.

La klarigoj en kvar naciaj lingvoj presitaj sur la folio estas tre mallongaj. Male la aldonita folieto en Esperanto entenas multajn allogajn sciigojn pri la en Stirio revo-ferio.

Domfront, kie okazis dum majo 1960 Normanda Esperanto-Kongreso, proponas faldfolion kun fotoj pri la malnova feŭda kastelo, remparturoj, preĝejoj, panoramoj, ktp.

Franclingve redaktita, tiu ĉi folio enhavas parteton esperantan, per kiu la gesamideanoj estas invititaj viziti Domfront. Por ĉiuj informoj sin turni al Essi Hôtel de Ville aŭ al la UEA-delegito : S-ro Véron, pl. Petite Bruyère, Domfront (Orne).

Broŝureto 16-paĝa bonaspekta kun fotoj plej ofte nigro-blankaj, montras la diversajn vidindaĵojn de *Karlsruhe* (*Germanujo*) inter Nigra Arbaro kaj Rejno.

La tekstoj estas iom ampleksaj, sed redaktitaj nur germanlingve. Malgranda aldonita folio donas kelkajn klarigojn en nia lingvo ; ĝi estas eldonita de la Iniciativa Sindikato : *Verkehrsverein Karlsruhe*.

Sendante unu respondkuponon al *Aŭstria Esperantista Federacio Wien XV Fünfhausgasse* 16, vi povos ricevi du ekzemplerojn de 28-paĝa bele presita broŝureto, kies teksto estas tute en Esperanto, kaj kiu entenas belajn fotojn pri la urbo Salzburg kaj ties ĉirkaŭa regiono (detala plano de la urbo).

La broŝureto plej fervore atentigas pri ĉiuj vidindaĵoj, diversstilaj monumentoj, preĝejoj, teatroj, banejoj, kuracejoj, kaj belega kongresejo.

Krom pezaj vortoj, konsistantaj el tro multaj elementoj, kaj tial strangetaj al ni francoj (*mezlongdistancmaŝino*) kaj ia radiko « obligi », kiu ŝajne anstataŭas « devigi », la teksto estas bona.

L. B.

Komuniko de la financa estrarano

La kasisto informas, ke maklero de 3 % (bankkosto) devas esti aldonita al ĉiu peto (escepte pri kotizoj) por transpago al eksterlando.

La « *Syndicat d'Initiative de Vienne* » en Francujo eldonis ĉi-jare belegan faldfolion turisman tute en Esperanto : la teksto estas la traduko de la franca eldonaĵo, kun kromaj indikoj por sin turni al la loka Esperanto-Grupo (gratulinda iniciato).

La tuto, trafe ilustrita per desegnoj oranĝkoloraj kun la franca teksto, verdaj kun la esperanta, estas plaĉe presita por agrabla legado... kaj ankoraŭ pli agrabla feria restado.

Ĝi estas havebla ĉe : Syndicat d'Initiative, Cour du Cloître-Saint-André-le-Bas, Vienne (Isère) Francujo.

F. E.

Dons :

	N.F.
D-ro ALBAULT	2,00
S-ro LUEZ	2,00
S-ro AVRIL	0,50
S-ro IMILDI	1,00
S-ro CADENEL	10,00
S-ro COLNEY (profito pri la flano).	16,24

S-ro LAGNEAUX donacis librojn por nia biblioteko.

FUNEBRO

La 2-an de septembro en Montélimar la patro de nia agema samideano Robert LLORENS forpasis en sia 68-jaro sekve de kormalsano ; ni petas nian samideanon kaj lian familion akcepti la esprimon de niaj koraj kunsentoj.

Membro de la Pariza Esperanto-Grupo, S-ro Georges PRUD'HON, inĝeniero A.M. kaj I.C.F. kaj jam de 1907 esperantisto, forpasis la 1-an de julio en sia domicilo (Fontenay-sous-Bois), en sia 83-a jaro ; ni petas S-inon PRUD'HON akcepti la esprimon de niaj kondolencoj.

Ĉi-loka Vespera Lernejo por Plenkreskuloj por la unua fojo ofertas Esperanton kiel plenrajtan lernobjekton kun salajrita instruisto. Salutkartoj amase senditaj el ĉiuj mondpartoj multe helpos al nia sukceso. Ĉiu sendinto ricevos bildkartan respondon. Adreso : Esperanto Class-Adult Evening School-951 North Hanley Road-University City-St. Louis 30, Mo., Usono.

Foto de la malferma kunveno de la kongreso en Varsovio : Kiu posedas ĝin, bonvolu skribi al S-ro LENTAIGNE, 3, avenue de la Gaillarde, *Montpellier* (Hérault), kiu petos servon de vi propagandcele.

CATALOGUE U.E.F.

OCTOBRE 1960

	NF
Affiche 40×60	0,10
Affiche 80×60 (textes divers)	1,00
Blason tissu « Esperanto parolata »	2,60
Carte postale « Esperanto »	0,10
Carte postale portrait du Dr Zamenhof	0,30
Carte postale avec étoile verte	0,05
Enveloppe avec étoile verte	0,05
Fanion en toile pour bicyclette ou voiture	1,40
Insigne (bouton ou broche)	1,10
Papier à lettres avec étoile verte, bloc de 100 feuilles lignées ou non, format 13,5×21	2,20
format 21×27	3,20
Photographie du Dr Zamenhof 10,5×16	0,50
Tract grammaire et vocabulaire	0,10
L'Esperanto cet inconnu (Ribot)	1,25
Valeur pédagogique de l'Esperanto	0,60
Programme des examens	0,25

ETUDE ET ENSEIGNEMENT

ABC de Waringhien	1,50
Dialekto, Dialektiko (Dalmaŭ)	3,50
Esperanto kaj Lernejo (Slovenia-Ligo)	10,00
Esperanto Legolibro (Migliorini)	3,75
Esperanto-Manuel (Chavet-Warnier) avec corrigés	5,00
Esperanto por Infanoj (Solomon)	2,50
L'Espéranto facile (Gaume)	3,00
Konversacia Literaturo (8 broch. méthode directe)	1,80
Manuel d'Etude (Couteaux) avec corrigés	4,50
Manuel d'Initiation (Thaillet)	1,50
Ni parolu en Esperanto (Ribot)	4,00
d° corrigés	0,70
Plena Gramatiko (vol. I)	12,00
Privilegia Vojo al Lingvoscio (Setala)	6,00
Slosiloj diversaj	0,40
Traduko de la Provtekstoj en la Gvidlibro	1,00
Unua Legolibro (Kabe)	1,75
Universala Legolibro (Fricke)	1,75

DICTIONNAIRES, LEXIQUES ET VOCABULAIRES

Dictionnaire Français-Esperanto (Grosjean-Maupin)	8,10
Fervoja Terminaro (Rosher)	1,70
Gastronomia Terminaro	4,55
Grand Dictionnaire Esperanto-Français (Waringhien)	28,30
Lexique Esperanto-Français (Léger)	5,40
Matematika Terminaro	1,25
Militista Vortareto	1,20
Les Mots Espéranto groupés (Bobin)	1,50
Naŭlingva Etimologia Leksikono (Bastien)	10,00
Plena Vortaro	15,00
Scienca Terminaro	19,60
Vocabulaire de poche (Bastien)	2,40

LA MOVADO (Lingvo, Historio)

	NF
Le Docteur Esperanto (M. Ziolkowska)	6,50
La Esperanto Klubo (Malmgren)	1,10
La Esperanto Movado (Stop-Bowitz kaj Isbrucker)	2,80
Historio de la Lingvo Esperanto (Privat)	8,10
La Internacia Lingvo (Lapenna), bind	8,00
Leteroj de L.L. Zamenhof (Waringhien) I kaj II binditaj	19,00
Originala Verkaro de Zamenhof, bindita	15,75
Per Kio ni amuzu nin ? (Rosenberg-Malmgren)	1,10
Retoriko (Lapenna), bindita	15,40
Vivo de Zamenhof (Privat)	4,50

LITERATURO (Prozajoj)

Abismoj originala romano (Jean Forge)	3,15
Akbar (Limburg Brouwer), bindita	5,00
La Alaska Stafeto (Omelka), bindita	4,20
La alia Pasinteco (Bulthuis), bindita	7,00
La Amo en la Jaro Dekmil (Ignotus), bindita	5,25
Angla Antologio (Auld kaj Rossetti)	14,00
Anstataŭa Edzino (Maxwel), bindita	4,20
Aventuroj de Malspertulo (Reitzel), bindita	0,60
La Aventuroj de Marteno Drake (G. Norway), bindita.	4,20
La Aventuroj de S-ro Longkrurulo (Uitterdijk)	1,75
Barbro kaj Eriko (Schneider kaj Carlsson)	0,75
Brulanta Sekreto (Stefan Zweig)	3,30
Colomba (Mérimée)	1,70
Doktoro Dorner (Egurrup)	5,60
El la Maniko (Rossetti)	10,00
Eseoj I (Waringhien)	10,00
Fabiola (Kardinalo Wiseman)	6,30
La Firmao de la Kato kiu pilkludas (Balzac)	1,05
La Forto de l'Vero (Adi)	3,30
La Goja Podio (R. Schwartz)	4,00
Les Héros Existentialistes dans l'œuvre de J.P. Sartre (Colette Llech-Walter) texte bilingue	2,00
La Hundo Kruso (Ballantyne)	2,10
Infanoj en Torento (St. Engholm) I kaj II kune	5,60
Invito al Ĉielo (J.D. Sayers)	6,30
Karlo (Privat)	1,05
La Karnavalo kaj la Somnambulino (Immermann)	3,30
Kiso de la Reĝino (Najivin)	3,30
Koko krias jam! (Szilagyi)	10,00
Kredu min Sinjorino! (Rossetti), bindita	7,80
Lingvo kaj Vivo (Waringhien), bindita	20,00
Miru, Pensu, Ridu (Bennemann), bindita	7,50
Misteroj de l'Vivo (Bogh-Hogsted)	3,50
Morto de Trajno (Crofts), bindita	7,50
La Normandaj Rakontoj (Maupassant), bindita	16,80
Novaj Esperanto-Historietoj (div. aŭtoroj)	2,50
Palaco de Danĝero (Mabel Wagnalls), bindita	4,90
Princino de Marso (Burroughs)	1,70
La Princo kaj Betty (Wodehouse)	1,70
Saltego trans Jarmiloj (Jean Forge)	3,15
Sep Vangofrapoj (Aszlanyi)	3,30
Taglibro de Anne Franck, bindita	10,75
La Tempo-Maŝino (H.G. Wells)	1,70
Victoria (Knut Hamson)	4,20
La Virineto en Bluo (Mason Stuttard)	3,30
Ĉina Antologio	8,00

TEATRO KAJ POEZIO

	NF
Antonio kaj Kleopatro (Shakespeare)	2,10
La Bapto de Caro Vladimir (Havliĉek)	10,00
Eroj (M. Boulton)	12.50
Esperanta Antologio. Poemoj, bindita 21,50, broŝ.	18,50
Fabloj de La Fontaine	2,00
La Floroj de l'Malbono (Beaudelaire)	13,40
La Gajaj Edzinoj de Windsor (Shakespeare)	2,10
Georgo Dandin (Molière)	2,65
La Infana Raso (W. Auld)	10,00
Jozefo (Applebaum)	5,60
Kontralte (M. Boulton)	10,00
La Mokindaj Preciozulinoj (Molière)	1,20
Pasko (Strindberg)	5,50
Peer Gynt (Ibsen), bindita	11,20
Poemoj de Omar Kajam	2,50
La Revizoro (Gogol)	4,30
Romeo kaj Julieto (Shakespeare)	2,10
Sinjoro Tadeo (Mickiewicz), bindita	8,50
Sonĝe sub Pomarbo (Baghy)	10,00
La Stranga Butiko (Schwartz)	2,80

RELIGIO KAJ FILOZOFIO

	NF
Maksimoj de la Rochefoucauld (franca kaj esperanta kune)	2,00
La Nova Testamento, bindita	2,50
Papo Pio X beata	3,35
Sankta Biblio, bindita	10,00
La Vivo de Nia Sinjoro Jesuo (Dickens), bindita	5,00

SOCIOLOGIO KAJ POLITIKO

	NF
Aktualaj Problemoj de la Nuntempa Internacia Vivo (Lapenna)	7,00
Federala Sperto (E. Privat)	3.15

GEOGRAFIO — VOJAĜADO

	NF
Aŭstralio — Lando kaj Popolo	3,50
Ekspedicio Kon-Tiki (Heyerdahl), bindita	18,50
Kanako et Kananam (K.-G. Linton)	11,00
Tempesto super Akonkagvo (T. Sekelj)	10,00
Pariza Gvidlibro Ilustrita	2,50
De Parizo al Lazura Marbordo (Rétot)	1,60
Pola Folkoro (Grenkamp)	2,00
Adresaro por internaciaj vojaĝantoj (Rétot)	1,20

ARTO, KOMERCO, SCIENCO KAJ TEKNIKO

	NF
La Arto fariĝi Centjara (Wegener)	2,80
Atakoj kontraŭ Ĝardenplantoj (Neergaard)	15,40
Pri Bredado de Abeloj (Andersen)	4,20
La Vivo de la Plantoj (Neergaard)	11,20
Eta Interpretisto Franca (Rétot)	1,20

KANTOJ

	NF
Koncerta Kantaro (Brederode kaj Veldkamp)	3,85
Internacia Kantaro (Benneman) ...... vortoj	1,75
muziknotoj	4,55

GRAMOFONDISKOJ

	NF
Disque de prononciation	4,00
Parolado de Lapenna	8,50
Melodioj (La Espero, Ĉeriz'Tempo, Fontano klara)	12,00
Diversaj Melodioj (kvarvoĉe) I, II, III, ĉiu	9.00

Frais d'expédition et de poste :

20 % jusqu'à 10 fr.; 15 % jusqu'à 20 fr.; et 10 % au-dessus. Toutes les commandes sont à adresser, avec les fonds, à : Union Espérantiste Française, 34, rue de Chabrol, Paris (10e). C.C.P. 855-35 Paris.

RÉÉDITION

Vient de paraître la DEUXIÈME ÉDITION, sous couverture COULEUR ILLUSTRÉE ET PLASTIFIÉE de :

NI PAROLU EN ESPERANTO. Cours illustré d'Espéranto, en 12 leçons, par A. RIBOT : 160 pages 12 × 16 : Grammaire, Vocabulaire, Thèmes, Versions, Lectures, Lexiques E - F et F E. **4,00**

CORRIGÉ des Exercices, Thèmes et Versions du Cours précédent, sur feuilles séparées. **0,70**

DISQUE Microsillon 45 tours, incassable, pour acquérir une prononciation parfaite de l'Espéranto, par J. PEYRONNET et S. FLEGO **4,00**

AFFICHES 80 × 60, en papier de couleur résistant au soleil, convenant pour Expositions, salles de réunions, affichage public, etc. et comportant les textes suivants : 1. Vœu de l'Académie des Sciences. — 2. Résolution de l'U.N.E.S.C.O. — 3. Résumé de la Pétition. — 4. L'Espéranto en Chiffres. — 5. L'Espéranto, langue naturelle. — 6. Opinion d'Antoine Meillet. — 7. Opinion de Maurice Génevoix. — 8. Opinion de Georges Duhamel. — 9. Opinions de Pie X et Benoit XV.
Chaque affiche **1,00**

Toutes commandes doivent être adressées à :
EDITIONS FRANÇAISES D'ESPÉRANTO, 11, rue Paul Vergnes, MARMAND.
C.C.P. 30-900 Bordeaux.

Langres. — Imprimerie Moderne

Le Gérant : J. GUILLAUME